

Memo van de gedeputeerde

drs. E.P.J. Lemkes - Straver

Gedeputeerde Landbouw, Voedsel en Natuur

Onderwerp

Brabants Omgevings Datalab

Datum

25 februari 2021

Documentnummer

4830799

Aan

Provinciale Staten van
Noord-Brabant

Kopie aan

-

Van

E.P.J. Lemkes - Straver

Telefoon

Email

elemkes@brabant.nl

Bijlage(n)

1

Geachte Statenleden,

Via deze memo wil ik u graag informeren over de uitkomsten van de evaluatie van het Brabants Omgevings Datalab / Risicogerichte Toezicht en Handhaving en de gelegde verbinding met de provinciale datavisie. Dit naar aanleiding van de toezegging van mijn voorganger gedeputeerde Grashoff in de themabijeenkomst Natuur & Milieu op 31 januari 2020.

Brabants Omgevings Datalab

Het Brabants Omgevings Datalab (BOD) is een samenwerkingsverband dat eind 2019 als proef is gestart tussen de drie omgevingsdiensten en de provincie Noord-Brabant. In dit datalab werken data-analisten en -scientisten van de betrokken partijen samen om het primaire proces van de omgevingsdiensten te ondersteunen en inzicht te geven in milieuvraagstukken.

In het derde kwartaal van 2020 zijn de directeuren van de omgevingsdiensten en de programmamanager van de provincie mondeling geïnformeerd over het proefjaar van het BOD en is het gesprek gevoerd over voortzetting en toekomst van het BOD. In dit gesprek is aandacht besteed aan de opgeleverde resultaten en is een voorstel gedaan voor het voorzetten en uitbouwen van het verband.

Het BOD heeft het afgelopen jaar een bijdrage geleverd aan de vraagstukken rondom:

- Informatieplicht energie
- Inzicht in en programmering van het toezicht bij de intensieve veehouderij
- Inzicht in verzamelde klachten en meldingen en afval.

Zie hiervoor de bijlage.

De directeuren en programmamanager zijn enthousiast over de bereikte resultaten. Zij steunen het voorstel van het BOD om de proef voort te zetten en de werkzaamheden van het BOD te professionaliseren. Voor het komende jaar (2021) zijn in het voorstel gezamenlijk accenten gelegd door:

- Het samenwerkingsverband te intensiveren en de meerwaarde van het BOD uit te bouwen,
- De mogelijkheden tot het opzetten van een gezamenlijk dataplatform vorm te geven en
- Data-samenwerking met andere externe partners zoals bijv. de Waterschappen te stimuleren.

In 2021 zijn de activiteiten van het BOD inhoudelijk gericht op het leveren van een bijdrage aan de onderwerpen:

- Asbest,
- Mestsilo's herkennen o.b.v. satellietbeelden,
- Veehouderij (m.n. staldata),
- Niet-veehouderijen (industrie) m.b.t. de stikstofproblematiek
- Ongewone voorvallen,
- Klachten en meldingen,
- Energie en
- (Bouw)activiteiten grondwaterbescherming.

Datum

15 februari 2021

Documentnummer

4830799

Verbinding met de provinciale datavisie

Het BOD trekt samen op met de Chief Information Officer (CIO) en het datalab van de provincie Noord-Brabant. Inzet is om de verbanden tussen beleid en uitvoering nog verder te verstevigen. Het hoofddoel van de provinciale datavisie is om vorm te geven aan digitale transformatie van de provincie. Het BOD is daarvoor het hulpmiddel om de digitale transformatie van de omgevingsdiensten aan te jagen.

Aanvullend hierop bekijken we of in navolging van de ontwikkelde digitaliseringsopleiding bij de Jheronimus Academy of Data Science (JADS) voor de B5 gemeenten en provinciale medewerkers, een soortgelijke opleiding kunnen ontwikkelen voor medewerkers van de Brabantse handhavingpartners (o.a. waterschappen, omgevingsdiensten, veiligheidsregio's, gemeenten). De handhavingpartners geven aan hier interesse in te hebben. Hier liggen kansen in verband met de gezamenlijke opgaven waarbij overheden afhankelijk zijn van elkaars informatie en kennis. Daarnaast vormt zo'n opleiding een mogelijkheid om met elkaar kennis te maken, van elkaar te leren en het netwerk van digitaliseringsexperts verder te ontwikkelen. Hierbij wordt de JADS betrokken als mogelijke opleidingspartner. Het BOD kan hierbij dienen als voorbeeld en als bron om samenwerking te stimuleren.

Vanuit de provincie zijn wij hierbij betrokken als coördinator van de samenwerking tussen de Brabantse handhavingpartners en als stimulator van de digitalisering binnen Noord-Brabant.

Met vriendelijke groet,

drs. E.P.J. Lemkes - Straver

Bijlage: Terugblik BOD

Dit document is bedoeld om inzicht te geven in de opgeleverde producten in het proefjaar binnen het Brabants Omgevings Datalab (BOD).

1. Energie

Binnen het BOD is het onderwerp Energie opgepakt. Hierbij gaat het om de Informatieplicht Energiebesparing, welke op 1 juli 2019 is ingegaan. Inrichtingen met een bepaald verbruik dienen zich te melden in het RVO E-loket. Er heeft veel afstemming plaatsgevonden met de 3 coördinatoren Energie van de 3 Brabantse Omgevingsdiensten.

Aan de volgende zaken is gewerkt:

1.1 Aanschrijflijst: een deel van de inrichtingen heeft zich inmiddels gemeld in het RVO E-loket. Van een aantal inrichtingen die zich nog niet gemeld hebben, is het energieverbruik bekend. Zo weten we dat sommige inrichtingen zich nog moeten melden. Daarnaast is er voor de inrichtingen waarvan we het energieverbruik niet weten een algoritme ontwikkeld; op basis van verschillende kenmerken van inrichtingen, is een voorspelling gemaakt of een inrichting zich wel of niet moet melden. Zo is er een aanschrijflijst ontstaan; hierop staan de inrichtingen die zich nog moeten melden op basis van verbruiksgegevens of op basis van de voorspelling. Deze aanschrijflijst is per Omgevingsdienst opgesteld, zodat iedere dienst haar eigen vervolgtacties met betrekking tot deze aanschrijflijst kan bepalen. Elke dienst is momenteel bezig, in nauwe samenwerking met de gemeenten, aanschrijfbrieven te versturen.

1.2 Dashboard informatieplicht: het dashboard informatieplicht geeft per Omgevingsdienst het werkgebied weer. Hierop zijn in verschillende kleuren inrichtingen binnen een werkgebied geplott:

- Met groen is aangegeven welke inrichtingen zich hebben gemeld in het RVO E-loket.
- Met rood is aangegeven welke inrichtingen zich nog niet hebben gemeld, maar waarvan de verbruiksgegevens bekend zijn, en bekend is dat de inrichtingen zich wel zouden moeten melden.
- Met oranje is aangegeven van welke inrichtingen er geen verbruiksgegevens bekend zijn, maar waarbij op basis van de voorspelling wordt verwacht dat zij zich nog moeten melden.

Dit dashboard is zowel bruikbaar voor de coördinatoren Energie, als voor toezichthouders. Op deze manier staat dit centraal op één plek. Dit vervangt de verschillende Excel lijstjes die eerder gebruikt werden. Dit dashboard wordt momenteel (als pilot) getest met toezichthouders binnen de diensten.

1.3 Dashboard risico-gestuurd toezicht: tot slot zijn er tijdens sessies met energie toezichthouders en de coördinatoren een viertal risico-indicatoren opgesteld. Op basis van deze indicatoren, is er per dienst een dashboard ontwikkeld, waarmee de coördinatoren het toezicht meer risico-gestuurd kunnen inrichten.

2. Agrarisch

Binnen het thema agrarisch is en wordt veelvuldig gesproken met mensen binnen de 3 omgevingsdiensten en de provincie over de verschillende (maatschappelijke) vraagstukken die spelen en de mogelijke bijdrage van het BOD. Ook is met deskundigen van de verschillende thema's een workshop veehouderijen georganiseerd.

Aan de volgende zaken is/wordt gewerkt:

- 2.1 Stikstof: Door de stikstofcrisis ontstond de vraag welke veehouderijen in Brabant de grootste bijdrage leveren aan de depositie van stikstof op Natura2000 gebieden. Hiervoor zijn verschillende bronnen met elkaar verbonden en vervolgens is een analyse uitgevoerd. Deze analyse heeft geleid tot een ranking van alle veehouderijen in Noord-Brabant. Ook is er een dashboard ontwikkeld om keuzes in het vervolgproces te ondersteunen. Uiteindelijk is in Brabant gekozen voor een meer integrale aanpak met ook andere stikstofbronnen. Hierdoor is geen gebruik gemaakt van het dashboard. Desalniettemin was dit voor het BOD een concreet en leerzaam traject, wat de provincie heeft geholpen voor verdere ontwikkeling op het gebied van data gedreven werken binnen de stikstofaanpak.
- 2.2 Informatie- en analyse instrument veehouderijen: Er bestaat een grote wens bij medewerkers om snel en eenvoudig toegang te krijgen tot alle relevante informatie over veehouderijen die nodig is om toezicht te kunnen uitvoeren. Op dit moment zijn er heel veel verschillende bronnen die allemaal afzonderlijk geraadpleegd moeten worden. Dit kost veel tijd en is foutgevoelig. Om in deze wens te voorzien werkt het ontwikkelteam momenteel aan een digitale factsheet. In deze factsheet wordt de beschikbare en meest relevante informatie in 1 overzicht beschikbaar gesteld. Het betreft hier onder andere informatie uit het eigen zaakstelsel, Web-bvb, s@men (milieuklachten), alle ITV informatie en informatie over installaties, keuringen en certificaten.

Daarnaast wordt met dezelfde data een analyse instrument ontwikkeld. Door risico indicatoren te koppelen aan de beschikbare data ontstaat een instrument waarmee het risicogericht toezicht bij veehouderijen verder ingevuld en ondersteund kan worden. Deze ontwikkeling kan ook ingezet worden bij het vormgeven van een opvolger van het Project ITV waarbij ingezet wordt op een risicogerichte en informatie gestuurde benadering. We leggen bij dit instrument ook verbinding met andere projecten/partijen zoals de taskforce ondermijning, het kernteam veehouderijen BPO en het project gebiedsgericht handhaven om te kijken of we dit analyse instrument kunnen uitbreiden met andere thema's zoals ondermijning, mestfraude, volksgezondheid etc.

3. Klachten uit S@men

Om inzicht te krijgen in de aard van de klachten die in het bestand S@men worden verzameld is een dashboard samengesteld van alle klachten die in 2018 en 2019 in heel de provincie Noord-Brabant zijn ingediend. Hiervoor moesten de bestanden van de drie Omgevingsdiensten eerst worden opgeschoond, wat erg intensief was en de nodige tijd heeft gekost.

Daarna is een workshop georganiseerd met afgevaardigden van de drie Omgevingsdiensten en de Provincie.

De belangrijkste aanbeveling is dat een dashboard met name van meerwaarde is zodra een koppeling tot stand wordt gebracht vanuit S@men van de actuele meldingen. Dit is in het huidige dashboard nog niet mogelijk, waardoor het huidige dashboard met name kan worden gebruikt voor de monitoring achteraf.

Afgesproken is dat in het samengestelde databestand de incidentele meldingen worden verwijderd, zodat het aantal van 13.000 klachten enigszins in een bruikbare vorm wordt gebracht. Verder zijn de BRZO-bedrijven geselecteerd die geen ongewone voorvallen hebben gemeld, terwijl gelijksoortige bedrijven uit de betreffende branche dit wel hebben gedaan. Tot slot is in beeld gebracht waar de klachten toe hebben geleid. De resultaten zijn aan de deelnemers van de workshop toegestuurd. Op dit moment is het niet mogelijk een directe koppeling tot stand te brengen van de actuele meldingen.